

КАПІТАЛЬНЕ ІНВЕСТУВАННЯ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19

CAPITAL INVESTMENT IN UKRAINE IN THE CONTEXT OF THE COVID-19 PANDEMIC

У статті висвітлено питання впливу поширення пандемії COVID-19 на інвестиційну активність суб'єктів господарювання в Україні. Розглянуто наслідки пандемії коронавірусу і сучасний стан діяльності та розвитку галузей України. Виявлено, що внаслідок пандемії COVID-19 найбільше постраждали промисловість та будівництво. Визначено стримуючі чинники, які вплинули на зниження інвестиційної активності суб'єктів господарювання. Запропоновано заходи щодо стимулювання інвестиційної активності суб'єктів господарювання, зокрема у сфері капітального інвестування. Наголошено на необхідності здійснення ефективної державної інвестиційної політики, яка допоможе фінансувати реалізацію необхідних державних чи приватних інвестиційних проєктів, відновлювати та поліпшувати виробництво, підвищувати конкурентоспроможність як окремих виробничих структур, сфер діяльності, так і держави на світовому рівні.

Ключові слова: капітальне інвестування, інвестиційний процес, інвестиційна політика держави, пандемія COVID-19, індекс капітальних інвестицій, стимулювання інвестиційної активності.

В статті освещены вопросы влияния распространения пандемии COVID-19 на инвестиционную активность субъектов хозяйствования в Украине. Рассмотрены последствия пандемии коронавируса и современное состояние деятельности и развития отраслей Украины. Выявлено, что в результате пандемии наиболее пострадали промышленность и строительство. Определены сдерживающие факторы, которые повлияли на снижение инвестиционной активности субъектов хозяйствования. Предложены меры по стимулированию инвестиционной активности субъектов хозяйствования, в частности в сфере капитального инвестирования. Отмечена необходимость проведения эффективной государственной инвестиционной политики, которая поможет финансировать реализацию необходимых инвестиционных проєктов, восстановить и улучшить производство, повышать конкурентоспособность как отдельных производственных структур, так и государства на мировом уровне.

Ключевые слова: капитальное инвестирование, инвестиционный процесс, инвестиционная политика государства, пандемия COVID-19, индекс капитальных инвестиций, стимулирование инвестиционной активности.

УДК 330.322

DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastruct60-8>

Савицька О.П.

к.е.н., доцент,
доцент кафедри управління
та експертизи товарів

Львівський національний університет
імені Івана Франка

Savitska Olha

Ivan Franko National University of Lviv

In the current conditions of integration and globalization of the world economy, investment processes have the key importance in the formation and development of the domestic economy. The article highlights the impact of the spread of the COVID-19 pandemic on the investment activity of business entities in Ukraine. The consequences of the coronavirus pandemic and the current state of activity and Ukrainian industries development are considered. Industry and construction have been hit hardest by the COVID-19. The decline in capital investment is inherent in all types of economic activity, except financial and insurance activities, public administration and defense, compulsory social insurance and health care, and the provision of social assistance. This is due to the intensification of investment processes and significant government infusions into the development and maintenance of health care and increasing public interest in social insurance, especially health insurance against COVID-19. In the field of industry, the largest losses in 2020 were the supply of electricity, gas, steam and air conditioning; mining and quarrying; metallurgical production, production of finished metal products. The restraining factors that influenced the decrease in investment activity of economic entities have been identified. Most programs for the development and stimulation of investment processes in Ukraine require significant changes and adaptations to the new realities caused by the global pandemic. The article proposes measures to stimulate investment activity of economic entities, in particular in the field of capital investment. The state should pay special attention to capital investment in the national pharmaceutical industry. Emphasis is placed on the need to implement an effective state investment policy that will help finance the implementation of necessary public or private investment projects, restore and improve production, improve the infrastructure of certain sectors of the economy, increase the competitiveness of individual production structures, industries and the world.

Key words: capital investment, investment process, state investment policy, COVID-19 pandemic, capital investment index, stimulation of investment activity.

Постановка проблеми. У сучасних умовах інтеграції та глобалізації світового господарства інвестиційні процеси мають ключове значення у становленні та розвитку вітчизняної економіки [1]. Із 2019 р. однією з головних проблем усього людства є пандемія COVID-19 та спричинені нею соціально-економічні наслідки. Від поширення пандемії коронавірусу постраждали практично всі галузі та сфери економіки, скоротився обсяг виробництва, підвищився рівень безробіття, знизилася доходи та купівельна спроможність населення тощо. Значних змін зазнали інвестиційні процеси, як іноземне інвестування, так і внутрішнє капітальне інвестування. Більшість програм розвитку та стимулювання інвестиційних процесів в Україні

потребує суттєвих змін та адаптації до нових реалій, викликаних світовою пандемією. Пожвавлення інвестиційної діяльності потребує передусім відповідного нормативно-правового забезпечення, спрямованого на створення розвиненої інвестиційної бази [2]. Ця тема є актуальною, оскільки саме від рівня інвестиційного забезпечення та своєчасного та ефективного стимулювання інвестиційної активності інвесторів у період карантинних обмежень залежить соціально-економічний розвиток усієї країни та підвищення добробуту громадян.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема поширення пандемії COVID-19 є актуальною у дослідженнях багатьох науковців. Багато наукових праць присвячено вивченню

впливу пандемії на економічний розвиток України (П.А. Орлов [3], Р.М. Скупський, Є.П. Гнатенко [4], Т.В. Черничко, М.В. Ігнатишин [5] та ін.). Проблематика розгляду особливостей інвестиційних процесів та інвестиційної діяльності України досліджується такими науковцями, як А.А. Вдовічен, О.Г. Вдовічена та І.І. Боднараш [6], які визначили особливості інвестування в умовах пандемії шляхом аналізу світових тенденцій та виявлення проблем в Україні, сформулювали рекомендації щодо впровадження стимулів підвищення інвестиційної привабливості України в майбутньому за умови продовження карантинних умов. О.М. Подлевська, Н.Б. Савіна та А.А. Подлевський [7] розглянули вплив пандемії коронавірусу COVID-19 як найбільш вагомого чинника середньо- та довгострокових змін на розвиток підприємництва та інвестиційної діяльності в Україні. За результатами досліджень динаміки і структури надходження прямих іноземних інвестицій в Україну та капітальних інвестицій вище згаданими науковцями встановлено, що поширення пандемії COVID-19 є основною причиною скорочення надходжень інвестицій та капіталовкладень.

Активно науковцями проводяться дослідження інвестиційних процесів та впливу на них пандемії коронавірусу в окремих галузях економіки, зокрема туризму та рекреації (Ю.Г. Бондаренко, І.Я. Кулиняк, М.Я. Гвоздь [8; 9]), банківської сфери (Г.П. Бортніков, В.В. Огородник, О.О. Любіч [10]), транспортної галузі (Т.А. Навроцька [11]) та ін.

Статистичною інформаційною базою даного дослідження є дані про капітальні інвестиції Державної служби статистики України.

Незважаючи на актуальність дослідження, низка аспектів цієї проблематики залишається недостатньо вивченою та потребує додаткових досліджень, а саме у частині аналізування змін капітального інвестування в Україні під впливом поширення пандемії COVID-19. Подальших рекомендацій потребують державні органи влади у частині розроблення заходів, програм та стратегій стимулювання інвестиційної активності суб'єктів господарювання у посткарантинний період та за умови продовження карантинних умов.

Метою дослідження є аналіз динаміки капітального інвестування в Україні в умовах пандемії COVID-19 за період 2019–2020 рр. та надання рекомендацій щодо стимулювання інвестиційної активності суб'єктів господарювання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасний розвиток економіки неможливий без залучення капітальних інвестицій, які необхідно спрямовувати на структурне та якісне оновлення основних засобів, відбудову виробничих комплексів, створення ринкової інфраструктури тощо, що дає змогу пришвидшити позитивні ринкові перетворення, посилити конкурентоспроможність регіонів

та національної економіки загалом, активізувати виробництво та сферу послуг, поглибити співпрацю з міжнародним бізнесом [12]. Під капітальними інвестиціями розуміють витрати на придбання чи виготовлення матеріальних та нематеріальних необоротних активів. Інвестиціями у матеріальні активи є вкладення у житлові та нежитлові будівлі, машини, транспортні засоби, інженерні споруди, обладнання та інвентар, землю, довгострокові біологічні активи тваринництва та рослинництва, інші матеріальні активи. Інвестиціями у нематеріальні активи є вкладення у придбання або створення власними силами прав користування природними ресурсами та майном, прав на комерційні позначення, програмного забезпечення та баз даних, на об'єкти промислової власності, авторських і суміжних прав, ліцензії, патенти, концесії тощо.

Проаналізуємо динаміку капітального інвестування в Україні (рис. 1).

Як показує рис. 1, динаміка обсягів капітальних інвестицій в Україні характеризується висхідним трендом та описується лінійним регресійним рівнянням $y = 42021x + 107519$. Проте найбільш переломні моменти у зміні тренду – це:

1) 2013–2014 рр. – вплив воєнних дій у східних областях України з Російською Федерацією, підвищення економічної та політичної нестабільності в країні;

2) 2020 р. – вплив поширення пандемії COVID-19. Також у цьому періоді спостерігається найнижче значення індексу капітальних інвестицій, який показує зміну обсягів капітальних інвестицій за досліджуваний період 2010–2020 рр. (61,8% до попереднього 2019 р.).

Розглянемо детальніше зміну обсягів капітальних інвестицій в Україні за видами економічної діяльності у 2020 р. під впливом пандемії COVID-19 (табл. 1).

Результати аналізу (табл. 1) засвідчують зменшення обсягів капітального інвестування за всіма видами економічної діяльності, крім фінансової та страхової діяльності (+6,5%), державного управління й оборони; обов'язкового соціального страхування (+14,7%) та охорони здоров'я та надання соціальної допомоги (+56,4%). Це пояснюється активізацією інвестиційних процесів та значними державними грошовими вливаннями в розвиток та підтримання сфери охорони здоров'я та підвищення інтересу в населення до соціального страхування, особливо медичного страхування та страхування від COVID-19. Страховий захист від коронавірусу насамперед знадобився українським туристам, адже багато країн навесні 2020 р. почали вимагати, щоб туристична страховка тих, хто в'їжджає до них, обов'язково покривала лікування ковіду. Тому майже відразу страхування від коронавірусу було прописано в усіх полісах для виїжджаючих за кордон [16].

Рис. 1. Динаміка та лінія регресії обсягів капітальних інвестицій в Україні за 2010–2020 рр.

Джерело: розраховано та складено за даними [13; 14]

Таблиця 1

Капітальні інвестиції в Україні за видами економічної діяльності

Вид економічної діяльності	Код за КВЕД-2010	Обсяг капітальних інвестицій, млн грн		Абсолютне відхилення, млн грн	Відносне відхилення, %
		2019 р.	2020 р.		
Усього		623978,9	508217,0	-115761,9	-18,6
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	A	59129,5	50679,7	-8449,8	-14,3
Промисловість	B+C+D+E	254196,2	180537,4	-73658,8	-29,0
Будівництво	F	62346,6	39614,9	-22731,7	-36,5
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	G	44173,7	41684,8	-2488,9	-5,6
Тимчасове розміщення й організація харчування	I	2832,2	1951,2	-881	-31,1
Фінансова та страхова діяльність	K	11246,3	11979,3	733	6,5
Операції з нерухомим майном	L	28147,2	19940,1	-8207,1	-29,2
Професійна, наукова та технічна діяльність	M	11912,4	11823,6	-88,8	-0,7
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	N	11741,1	8623,8	-3117,3	-26,6
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	O	54305,5	62303,6	7998,1	14,7
Освіта	P	4788,7	3740,2	-1048,5	-21,9
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	Q	9484,6	14835,6	5351	56,4
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	R	4146,2	2772,8	-1373,4	-33,1
Надання інших видів послуг	S	672,5	463,8	-208,7	-31,0

Примітка. Дані наведено без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

Джерело: розраховано та складено за даними [13]

Найбільше від поширення пандемії коронавірусу постраждали промисловість (-73 658,8 млн грн) та будівництво (-22 731,7 млн грн). Сфера будівництва та реконструкції у зв'язку з її діяльністю в рамках державно-приватного партнерства повністю чи

частково призупинена з декількох причин: обмеження пересування в межах міждержавних кордонів, зупинення роботи багатьох підприємств виробництва будівельних матеріалів, проблема імпорту технічного обладнання, матеріалів тощо, валютні

коливання та нестабільність фінансового ринку, зміна цільового призначення використання державою бюджетних коштів у період пандемії [6, с. 26]. Також помітним є зниження капіталовкладень в операції з нерухомим майном, оптову та роздрібну торгівлю, сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство, діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування.

Про призупинення запланованих на 2020 р. інвестиційних проєктів повідомили окремі великі підприємства промисловості. Так, на ПАТ «Запоріжсталь» призупинено реалізацію проєкту з будівництва киснево-конвертерного цеха, який має замінити застаріле мартенівське виробництво. Низку запланованих на 2020 р. проєктів відкладено і на «Інтерпайп», зокрема: будівництво гідропреса в цеху № 4 «Інтерпайп НТЗ» і термо-відділу на базі «Інтерпайп Ніко Тьюб». У першому півріччі 2020 р. компанія Ferrexpo скоротила капітальні інвестиції на 16% р/р, компанія «Метінвест» – на 35% р/р, АТ «НАК «Нафтогаз України» – більше ніж на 50% р/р [17].

Аналіз зміни обсягів капітальних інвестицій в Україні за видами економічної діяльності промисловості за 2019–2020 рр. подано в табл. 2.

Із табл. 2 можемо зробити висновок, що найбільших утрат у 2020 р. зазнали такі сфери

промисловості, як: постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (-33 480,6 млн грн); добувна промисловість і розроблення кар'єрів (-18 178 млн грн); металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування (-11 097,2 млн грн). У виробництво основних фармацевтичних продуктів і препаратів, яке частково було перепрофільоване на боротьбу з поширенням пандемії коронавірусу, вдалося у 2020 р. збільшити обсяги капітальних вкладень на 482,4 млн грн. На думку науковців [19; 20], особливу увагу необхідно приділити інвестуванню у національну фармацевтичну галузь, що дасть можливість виготовляти необхідні препарати, задовольняти потреби населення якіснішими і порівняно з імпортними дешевшими ліками. Окрім того, капітальне інвестування дає можливість підвищити конкурентоспроможність фармацевтики як однієї з найбільш перспективних галузей України, яка створює товари першої необхідності.

В умовах світових глобалізаційних тенденцій головним чинником формування іміджу держави та рівня довіри до неї виступає ефективність здійснення інвестиційної політики, яка допомагає фінансувати реалізацію необхідних державних чи приватних проєктів, відновлювати та поліпшувати

Таблиця 2

Капітальні інвестиції в Україні за видами економічної діяльності промисловості

Вид економічної діяльності промисловості	Обсяг капітальних інвестицій, млн грн		Абсолютне відхилення, млн грн	Відносне відхилення, %
	2019 р.	2020 р.		
Промисловість	254196,2	180537,4	-73658,8	-29,0
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	68520,8	50342,8	-18178	-26,5
Переробна промисловість	105878,5	84408,2	-21470,3	-20,3
Виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	31888,5	28875,4	-3013,1	-9,4
Текстильне виробництво; виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	1492,3	1201,8	-290,5	-19,5
Виготовлення виробів із деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність	9994,4	6190,6	-3803,8	-38,1
Виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення	1831,3	1985,8	154,5	8,4
Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	2488,1	2495,8	7,7	0,3
Виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	2425,1	2907,5	482,4	19,9
Виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	10872,7	9229,7	-1643	-15,1
Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування	31093,2	19996,0	-11097,2	-35,7
Виробництво меблів, іншої продукції, ремонт і монтаж машин і устаткування	2826,7	2322,1	-504,6	-17,9
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	75612,3	42131,7	-33480,6	-44,3
Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	4184,6	3654,7	-529,9	-12,7

Примітка. Дані наведено без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

Джерело: розраховано та складено за даними [18]

виробництво, інфраструктуру розвитку окремих галузей економіки, підвищувати конкурентоспроможність як окремих виробничих структур, сфер діяльності, так і держави на світовому рівні. Особливо питання залучення інвестицій із зарубіжних країн актуальне в умовах проголошення курсу України на вступ до Європейського Союзу та бажання співпрацювати з провідними європейськими та іншими світовими фінансовими та торговельними інституціями [21]. Сьогодні великого значення у світовій економіці набуває кооперація, яка здійснюється через спільні форми господарської діяльності [22].

Негативний вплив поширення пандемії коронавірусу вимагає прийняття заходів щодо посилення інвестиційної активності суб'єктів господарювання. Найбільша роль повинна відводитися державі. На тлі продовження тенденції останніх років щодо активного розширення капітальних видатків бюджету, реалізації проєктів «Великого будівництва» та підтримуючих заходів держави, спрямованих на допомогу підприємствам в умовах коронакризи, у січні-вересні 2020 р. кошти державного бюджету стали єдиним джерелом, що забезпечувало позитивний внесок у зростання обсягу освоєних капітальних інвестицій [15]. Іншими заходами, які можуть мати дієвий ефект на стимулювання інвестиційної активності суб'єктів господарювання, зокрема у сфері капітального інвестування, є:

- тимчасове звільнення підприємців від сплати місцевих податків і зборів на період карантину;
- податкове стимулювання інвестицій за рахунок податку на прибуток підприємств, непрямих податків, майнових податків;
- звільнення роботодавців від єдиного соціального внеску та введення податкових канікул для бізнесу на період карантину;
- створення дієвого механізму державної підтримки інвестиційної діяльності виробників;
- формування державних програм субсидіарного та гарантійного стимулювання нових інвестицій;
- розроблення державної програми адміністративного стимулювання нових інвестицій та «інвестиційного піклування»;
- надання пільгових кредитів для бізнесу на модернізацію чи оновлення обладнання;
- кардинальне поліпшення стану кредитного забезпечення та урізноманітнення кредитних інструментів [23];
- надання можливості для малих та середніх підприємств зняти обмеження на перенесення або розтермінування збитків [6];
- застосування механізму бонусної амортизації [6; 17], який стимулюватиме інвестиційну активність компаній, котрі здійснюють щорічні капітальні вкладення у розвиток бізнесу. Це підтверджується дослідженням [24], де зазначено, що саме такі

компанії, як правило, реагують на стимули в періоди економічної волатильності.

Висновки з проведеного дослідження. За останнє десятиліття пандемія COVID-19 спричинила найбільші зміни в соціально-економічному житті не лише українців, а й населення усього світу. Суттєвого впливу зазнали усі сфери людського життя, що стало поштовхом для перегляду застарілих моделей та підходів до ведення бізнесу та організації суспільного життя населення. Будь-яке форс-мажорне лихо повинно бути об'єктом регулювання не однієї фізичної особи, а всієї держави. Інвестиційна діяльність є однією з ланок в економічних трансформаціях розвитку країни, яка дає змогу підтримувати та активізувати господарські процеси. Держава повинна брати активну роль у стримуванні поширення коронавірусної кризи та усуненні її наслідків, створюючи сприятливе інвестиційне середовище.

Подальші дослідження необхідно спрямувати на вивчення закордонного досвіду та використання найкращих практик для формування механізмів боротьби з наслідками пандемії коронавірусу в Україні.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Савіцька О.П., Савіцька Н.В. Державне регулювання інвестиційних процесів в Україні. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку.* 2011. № 714. С. 391–398.
2. Савіцька О.П., Бай Т.В. Особливості залучення прямих інвестицій в економіку України. *Науковий вісник НЛТУ України.* 2014. Вип. 24.01. С. 277–284.
3. Орлов П.А. Світова економічна криза і пандемія COVID-19 та їх уроки для уряду країн. *Бізнес Інформ.* 2020. № 6. С. 30–40.
4. Скупський Р.М., Гнатенко Є.П. Вплив світової пандемії COVID-19 на економіку країн та діяльність підприємств. *Актуальні проблеми інноваційної економіки.* 2020. № 4. С. 77–82.
5. Черничко Т.В., Ігнатишин М.В. Аналіз заходів з підтримки економіки в умовах пандемії COVID-19. *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Економіка».* 2020. Вип. 1. С. 67–72.
6. Вдовічен А.А., Вдовічена О.Г., Боднараш І.І. Особливості інвестування в умовах пандемії. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту.* 2020. Вип. 4. С. 21–33.
7. Подлевська О.М., Савіна Н.Б., Подлевський А.А. Підприємництво та інвестиційна діяльність в Україні в умовах карантинних обмежень. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки.* 2020. Вип. 4. С. 258–268.
8. Бондаренко Ю.Г., Кулиняк І.Я., Гвоздь М.Я. Роль і вплив державних важелів управління на сферу відпочинку населення в кризовій ситуації.

Review of transport economics and management. 2020. Вип. 3(19). С. 33–47.

9. Кулиняк І. Капітальне інвестування у сфері туризму в Україні. *Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції «Фінансовий сектор Європейського союзу та сталий розвиток: європейський досвід, стратегічні орієнтири для України»*, м. Київ, 6 червня 2019 р. / за ред. Л. Гуляєвої, Т. Семигіної. Київ : АПСВТ, 2019. С. 66–67.

10. Бортніков Г.П., Огородник В.В., Любич О.О. Вплив світової пандемії COVID-19 на банківський сектор. *Наукові праці НДФІ*. 2021. Вип. 1. С. 65–82.

11. Навроцька Т.А. Інвестиційна активність транспортної галузі під час пандемії COVID-19. *Молодий вчений*. 2020. № 10(2). С. 234–237.

12. Савіцька О.П., Савіцька Н.В. Капітальне інвестування в економіці Львівської області: рейтингування, тенденції та напрями активізації. *Бізнес Інформ*. 2021. № 2. С. 48–56.

13. Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності за 2010–2020 роки / Державна служба статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2013/ibd/ibd_rik/ibd_u/ki_rik_u_e_bez.htm (дата звернення: 11.10.2021).

14. Індеси капітальних інвестицій за видами економічної діяльності / Державна служба статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2013/ibd/iki_ed/iki_ed_u/arh_ikedvp_u.html (дата звернення: 11.10.2021).

15. Капітальні інвестиції у січні-вересні 2020 року. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Download?id=c70db29b-efab-4f1c-832e-9407ce4ab945> (дата звернення: 11.10.2021).

16. Руденко В. Ковід наступає: чи врятує українців страховка від коронавірусу? URL: <https://finclub.net/ua/analytics/kovid-nastupaie-chy-vriatuie-ukraintsiv-strakhovka-vid-koronavirusu.html> (дата звернення: 11.10.2021).

17. Яценко Г.Ю. Інвестиційний попит в Україні: динаміка та шляхи стимулювання в умовах пандемії COVID-19. URL: https://lb.ua/blog/hanna_yatsenko/470235_investitsiy_niy_popit_ukraini.html (дата звернення: 11.10.2021).

18. Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності промисловості (2010–2020) / Державна служба статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/ibd/kin/kin_rik/ki_ed_prom_10-20.xls (дата звернення: 11.10.2021).

19. Кулиняк І.Я., Глянцева О.І. Необхідність інвестування у фармацевтичну галузь України. *Матеріали Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «Управління економічними процесами на макро- і мікрорівні: проблеми та перспективи вирішення»*, м. Львів, 11–12 квітня 2014 р. Львів, 2014. С. 28–30.

20. Цеслів О.В., Лисенко В.В. Розроблення стратегії інвестування у фармацевтичну галузь. *Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. 2017. № 14. С. 506–512.

21. Дутка Г.Я., Савіцька О.П. Тенденції та напрями активізації прямого іноземного інвестування економіки України. *Економіка: реалії часу*. 2019. № 4(44). С. 124–132.

22. Савіцька О.П., Дюс Х.М. Проблеми та тенденції розвитку спільних підприємств України. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2014. Вип. 24.01. С. 284–290.

23. Експерти повідомляють про скорочення інвестицій в економіку України. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3034670-eksperti-povidomlout-proskorocenna-investicij-v-ekonomiku-ukraini.html> (дата звернення: 11.10.2021).

24. Gucerı I., Albinowski M. (2019). Investment Responses to Tax Policy Under Uncertainty. *CESifo Working Paper*. № 7929. URL: <https://ssrn.com/abstract=3485478>.

REFERENCES:

1. Savitska O.P., Savitska N.V. (2011) Derzhavne reguluvannya reguluvannya investytsiinyh protsesiv v Ukraini [State regulation of investment processes in Ukraine]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politekhnika": Menedzhment ta pidpryyemnytstvo v Ukrayini: etapy stanovlennya i problemy rozvytku*, no. 714, pp. 391–398.

2. Savitska O.P., Bay T.V. (2014) Osoblyvosti zaluchennya pryamykh investytsiy v ekonomiku Ukrayiny [Features of attracting direct investment in the economy of Ukraine]. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrayiny. zb. nauk.-tekhn. prats*, no. 24.01, pp. 277–284.

3. Orlov P.A. (2002) Svitova ekonomichna kryza i pandemiia COVID-19 ta yikh uroky dlia uriadu krain [The global economic crisis and the COVID-19 pandemic and their lessons for governments]. *Biznes Inform*, no. 6, pp. 30–40.

4. Skupskyi R.M., Hnatenko Ye.P. (2020) Vplyv svitovoi pandemii COVID-19 na ekonomiku krain ta diialnist pidpryyemstv [The impact of the global pandemic COVID-19 on the economy and the activities of enterprises]. *Aktualni problemy innovatsiinoi ekonomiky*, no. 4, pp. 77–82.

5. Chernychko T.V., Ihnatyshyn M.V. (2020) Analiz zakhodiv z pidtrymky ekonomiky v umovakh pandemii COVID-19 [Analysis of measures to support the economy in the context of the COVID-19 pandemic]. *Naukovyi visnyk Mukachivskoho derzhavnoho universytetu. Ser.: Ekonomika*, no. 1, pp. 67–72.

6. Vdovichen A.A., Vdovichen O.H., Bodnarash I.I. (2020) Osoblyvosti investuvannya v umovakh pandemii [Features of investing in a pandemic]. *Visnyk Chernivetskoho torhovelno-ekonomichnoho instytutu*, no. 4, pp. 21–33.

7. Podlevska O.M., Savina N.B., Podlevskyi A.A. (2020) Pidpryyemnytstvo ta investytsiina diialnist v Ukraini v umovakh karantynnykh obmezhen [Entrepreneurship and investment activity in Ukraine under quarantine restrictions]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu vodnoho hospodarstva ta pryrodokorystuvannia. Ekonomichni nauky*, no. 4, pp. 258–268.

8. Bondarenko Yu.H., Kulyniak I.Ya., Hvozd M.Ya. (2020) Rol i vplyv derzhavnykh vazheliv upravlinnia na sferu vidpochynku naseleння v kryzovii sytuatsii [The role and influence of state levers of government on the sphere of recreation in a crisis situation]. *Review of transport economics and management*, no. 3(19), pp. 33–47.

9. Kulyniak I. (2019) Kapitalne investuvannya u sferi turizmu v Ukraini [Capital investment in the field of tour-

ism in Ukraine]. Zbirnyk materialiv mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii "Finansovyi sektor Yevropeiskoho soiuzu ta stalyy rozvytok: yevropeyskyi dosvid, stratehichni oriientyry dlia Ukrainy" (Kyiv, 6.06.2019), Kyiv: APSVT, pp. 66–67.

10. Bortnikov H.P., Ohorodnyk V.V., Liubich O.O. (2021) Vplyv svitovoi pandemii COVID-19 na bankivskyi sektor [Impact of the global COVID-19 pandemic on the banking sector]. *Naukovi pratsi NDFI*, no. 1, pp. 65–82.

11. Navrotska T.A. (2020) Investytsiina aktyvnist transportnoi haluzi pid chas pandemii COVID-19 [Investment activity of the transport industry during the COVID-19 pandemic]. *Molodyi vchenyi*, no. 10(2), pp. 234–237.

12. Savitska O.P., Savitska N.V. (2021) Kapitalne investuvannya v ekonomitsi Lvivskoi oblasti: reitynhuvannya, tendentsii ta napriamy aktyvizatsii [Capital investment in the economy of Lviv region: rankings, trends and areas of activation]. *Biznes Inform*, no. 2, pp. 48–56.

13. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy: Kapitalni investytsii za vydamy ekonomichnoi diialnosti za 2010–2020 roky [Capital investment by type of economic activity for 2010–2020]. Available at: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2013/ibd/ibd_rik/ibd_u/ki_rik_u_e_bez.htm (accessed 10 October 2021).

14. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy: Indeksy kapitalnykh investytsii za vydamy ekonomichnoi diialnosti [Indices of capital investment by type of economic activity]. Available at: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2013/ibd/iki_ed/iki_ed_u/arh_ikedvp_u.html (accessed 10 October 2021).

15. Kapitalni investytsii u sichni-veresni 2020 roku [Capital investments in January–September 2020]. Available at: <https://www.me.gov.ua/Documents/Download?id=c70db29b-efab-4f1c-832e-9407ce4ab945> (accessed 10 October 2021).

16. Rudenko V. Kovid nastupaie: chy vriatuie ukraintsiv strakhovka vid koronavirusu? [Kovid is coming: will insurance against coronavirus save Ukrainians]. Available at: <https://finclub.net/ua/analytics/kovid-nastupaie-chy-vriatuie-ukraintsiv-strakhovka-vid-koronavirusu.html> (accessed 10 October 2021).

17. Yatsenko H.Yu. Investytsiinyi popyt v Ukraini: dynamika ta shliakhy stymulivannya v umovakh pandemii COVID-19 [Investment demand in Ukraine:

dynamics and ways of stimulation in the conditions of the COVID-19 pandemic]. Available at: https://lb.ua/blog/hanna_yatsenko/470235_investitsiyniy_popyt_ukraini.html (accessed 10 October 2021).

18. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy: Kapitalni investytsii za vydamy ekonomichnoi diialnosti promyslovosti (2010–2020) [Capital investment by type of economic activity of industry (2010–2020)]. Available at: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/ibd/kin/kin_rik/ki_ed_prom_10-20.xls (accessed 10 October 2021).

19. Kulyniak I.Ya., Hliantseva O.I. (2014) Neobkhdnist investuvannya u farmatsevtichnu haluz Ukrainy [The need to invest in the pharmaceutical industry of Ukraine]. *Materialy Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi internet-konferentsii «Upravlinnia ekonomichnymy protsesamy na makro- i mikrorivni: problemy ta perspektyvy vyrishennia»* (Lviv, 11–12.04.2014 r.). Lviv, pp. 28–30.

20. Tsesliv O.V., Lysenok V.V. (2017) Rozroblennia stratehii investuvannya u farmatsevtichnu haluz [Development of a strategy for investing in the pharmaceutical industry]. *Ekonomichniy visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu Ukrainy "Kyivskyi politekhnichnyi instytut"*, no. 14, pp. 506–512.

21. Dutka H.Ya., Savitska O.P. (2019) Tendentsii ta napriamy aktyvizatsii priamoho inozemnoho investuvannya ekonomiky Ukrainy [Trends and directions of intensification of foreign direct investment in the economy of Ukraine]. *Ekonomika: realii chasu. Naukovyi zhurnal*, no. 4 (44), pp. 124–132.

22. Savitska O.P., Dyus KH.M. (2014). Problemy ta tendentsiyi rozvytku spilnykh pidpryemstv Ukrainy [Problems and tendencies of development of joint enterprises of Ukraine]. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy. zb. nauk.-tekhn. prats*, no. 24.01, pp. 284–290.

23. Eksperty povidomliaut pro skorochennia investytsii v ekonomiku Ukrainy [Experts report a reduction in investment in Ukraine's economy]. Available at: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3034670-eksperti-povidomliaut-pro-skorocenna-investicij-v-ekonomiku-ukraini.html> (accessed 10 October 2021).

24. Guceri I., Albinowski M. (2019). Investment Responses to Tax Policy Under Uncertainty. *CESifo Working Paper*, no. 7929. Available at: <https://ssrn.com/abstract=3485478>.